

2021.

Демократска странка

Градски одбор Београд

[СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА]

Политика социјалне заштите Демократске странке за Београд

Тим за Београд
-Бедем социјалне заштите-

Дефиниција: Низ мера градске власти ради социјалне заштите које утичу позитивно на животни стандард и благостање родитеља и деце.

Правни оквир: Пракса Европског суда за љуска права у Стразбуру, Конвенција УН о правима детета, Конвенција УН о правима особа са инвалидитетом, Повеља о основним правима ЕУ, Међународни пакт о економским социјалним и културним правима, Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Ревидирана европска социјална повеља.

Домаће законодавство: Одлука о правима и услугама у социјалној заштити града Београда, Закон о социјалној заштити, Породични закон, Закон о Малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетне деце, Интервентне мере заштите најугроженијих грађана

Надлежности Градског центра за социјални рад у Београду:

Социјална заштита је организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености: Новчана социјална помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица, увећани додатак за помоћ и негу другог лица, смештај у установу социјалне заштите, смештај у другу породицу, помоћ у оспособљавању за рад, посебна новчана накнада, једнократна помоћ, повремена једнократна новчана помоћ, интервентна једнократна новчана помоћ, стална новчана помоћ, бесплатан оброк, стипендија, средства за личне потребе, привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу, привремени смештај у прихватилиште за жене жртве насиља у породици, помоћ у кући, дневни боравак, лични пратилац детета, персонална асистенција, привремено становање, социјално становање у заштићеним условима, предах смештај, субвенције по основу трошкова за комуналне производе, услуге и закупнине.

Породично правна заштита:

Старатељство, усвојење, хранитељство, процене у вези са вршењем родитељског права и поверавања детета у поступку развода брака, превентивни надзор над вршењем родитељског права, корективни надзор над вршењем родитељског права, мере заштите од насиља у породици, одређивање личног имена детета, уверење органа старатељства да мајка или отац непосредно брине о детету, издавање уверења да се лице не налази на евиденцијиштићеника, појачан надзор родитеља, појачан надзор органа старатељства.

Психолошка помоћ: У групу услуга психолошке помоћи које се пружају у ГЦСР спадају: саветовање, психотерапијске услуге, и услуге посредовања (медијација).

Корисници: Деца и млади, одрасле и старије особе, особе са инвалидитетом.

Констатовање проблема и предлози решења:

Пад броја запослених (педагози, психолози, социјални радници и правници), запошљавање неодговарајућих профила на стручна радна места, константна политичка постављења руководећег кадра праћена честим сменама запослених, превелик обим посла у околностима мањка стручног кадра, повећан безбедносни ризик у раду. Све наведено доводи до пада квалитета и ефикасности рада и угрожавања права најосетљивијих категорија лица. Посебну опасност представљају ризици у обављању послова органа старатељства у заштити жртава насиља у породици - стручни поступак процене и пружања породичноправне заштите, који не може бити спроведен у складу са прописима и стандардима стручног рада услед неправилно организованог стручног рада, што је утврдио и Заштитник грађана. Услед наведених проблема долази до тога да Центар за социјални рад не препозна насиље у породици, релативизује га, лакше, неистинито и нетачно квалификује и последично не процењује ризике од насиља и не предузима одговарајуће мере, што доводи до тога да тужилаштво, надлежни судови, а ни полиција не предузимају одговарајуће мере.

Комисија Министарства за рад (2017), запошљавање и социјална питања је констатовала пропусте у раду новобеоградског центра за социјални рад испред кога је супруг убио корисницу наочиглед троје деце, а слична трагедија се догодила и у Центру за социјални рад у Раковици, све то услед пропуста у реализацији стручних процедура, непотпуне процене чињеница битних за обим заштите жртава породичног насиља, али и изостанка адекватне комуникације између различитих институција, затим неблаговременог поступања, непотпуно реализоване процене у смислу утврђивања свих релевантних чињеница које су од битног утицаја на обим и садржај обезбеђења жртава породичног насиља и заштите најбољег интереса малолетне деце.

Статистички подаци за 2020. годину упућују на озбиљне пропусте целокупног система заштите деце од насиља, сексуалног злостављања деце, занемаривања деце у породици. Истраживање из 2019. године о поступању центара за социјални рад у Београду показује да приликом евидентирања пријава насиља само 13% пријава долази из школа, које прве могу да уоче знаке насиља, док је кроз евиденцију највећи број пријава поднет управо за децу узраста од 7-13 година, а од укупног броја пријава само у 6% случајева је поднета тужба за мере заштите од насиља у породици. У спроведној анализи праћења и примене Закона о спречавању насиља у породици закључци су да је пријава насиља над децом и даље врло мало у односу на раст који се десио код пријаве насиља над женама – 3 пута већи број пријава, дакле и даље деца нису препозната у систему.

У Посебном извештају Заштитника грађана о раду група за координацију и сарадњу на подручју града Београда објављеном у септембру 2020. године (<https://www.омбудсман.рс/аттачментс/артикле/6800/Посебан%20известај%20заштитник%20грађана.пдф>) наведено је да Закон о спречавању насиља у породици прописује оквир за бољу заштиту и положај деце жртава породичног насиља. Међутим деца изложена породичном или партнерском насиљу нису увек препозната као жртве насиља, злостављања и занемаривања, због чега најчешће изостају мере за њихову заштиту, пружање помоћи и подршке детету жртви. Такође значајан број притужби упућених заштитнику грађана у области права детета и даље упућује на кршење права детета на одржавање личних односа са родитељем са којим не живи, као и неизвршавање судских одлука о поверавању детета, односно одлука о начину уређења личних односа детета и родитеља. У истом извештају је наведено да се највећи број притужби у области социјалне заштите односи на неблаговремен и неефикасан рад установа социјалне заштите услед недовољног броја запослених на шта је заштитник грађана указивао и претходних година у годишњих извештајима и то посебно приликом одлучивања на различите врсте материјалне подршке. Указао је да Центри за социјални рад раде са знатно смањеним бројем стручних радника у односу на важећи норматив кадрова.

Неопходно је унапредити функционисање центара за социјални рад стручном анализом кадровске политике која ће имати за последицу детаљан план регулисања стручности кадра, процедура, заштите и пружања услуга ради подизања на виши ниво делатности социјалне и дечије заштите у граду Београду.

Такође, кроз детаљну анализу потреба корисника, ревидирати и донети нови План за Град Београд и планове социјалне и дечије заштите за градске општине у складу са спроведеном анализом потреба корисника.

Такође у циљу побољшања ефикасности, заштите и безбедности корисника и општих услова рада и резултата потребно је увести мере евалуације резултата рада и редовни извештај о пруженим услугама, предметима, предложеним мерама и донетим решењима.

У сврху тих послова ће бити формиран посебан савет:

Градски савет за социјалну и дечију заштиту (по један представник, лиценцирани социјални радник са сваке општине са најмање 10 година искуства) регулисан Статутом Града Београда који би био задужен за:

- Квартални извештај о евалуацији, Годишњи извештај о евалуацији;
- Квартални извештај о безбедности, Годишњи извештај о безбедности (корисника и запослених)
- Конкурисање при фондовима ЕУ;
- Мапирање градске имовине намењене социјалној заштити, предлог потенцијалне пренамене у сврху стратешког побољшања услуга;
- Анализа потреба корисника и пресек стања на годишњем нивоу;

- Израда годишњег плана и мониторинг над спровођењем;
- Обавештавање јавности.
- Јачати кадровске капацитете запослених кроз редовне обуке;

У циљу веће доступности и ефикаснијег рада биће оспособљена **градски контакт центар** за пружање информација, пријављивање проблема и одговора на питања грађана у овој области. Налози примљени на овај начин биће хитно прослеђивани надлежном органу. О пријављеном проблему биће обавештен Градски савет за социјалну и дечију заштиту и надлежни Центар за социјални рад.

У раду Градског савета за социјалну и дечију заштиту, као и у раду градског цалл центра посебна пажња биће усмерена ка идентификовању насиља над малолетницима. Савет ће посебну пажњу обратити на сарадњу са школама и предшколским установама и пружиће по потреби неопходну едукацију и асистенцију наставницима и васпитачима у откривању случајева насиља над децом.

Исто тако, **полицијско обезбеђење** у Центрима за социјални рад би допринело сигурности корисника и запослених. Дежурни полицајац би поред безбедносне улоге, процедурално пријављивао свако понашање које може угрозити безбедност радника или корисника општинској полицијској станици.

Уколико МУП одбије да асистира, што је могуће очекивати из политичких разлога град Београд ће морати да драстично унапреди безбедност центара ангажовањем адекватног лиценцираног приватног обезбеђења.

Крајњи циљ: Омогућавање стручног, ефикасног рада у складу са важећим прописима и стандардима рада предвиђених за Центре за социјални рад уз повећану контролу, подршку и оснаживање кадра у Центрима за социјални рад кроз увођење нових мера и органа ради помоћи, надзора и правовременог поступања.